

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 30/01/2012
C(2012) 606

SG-Greffe (2012)D/1866

Belgisch Instituut voor postdiensten
en telecommunicatie (BIPT)

Koning Albert II-laan 35
B-1030 Brussel
België

Ter attentie van:
de heer Lux Hindryckx
Voorzitter van de Raad

Faxnummer: +32 2 226 88 41

Geachte heer Hindryckx,

**Betreft: Besluit van de Commissie met betrekking tot zaak BE/2011/1279:
Gespreksafgifte op afzonderlijke openbare telefoonnetwerken,
verzorgd op een vaste locatie in België**

Opmerkingen overeenkomstig artikel 7, lid 3, van Richtlijn 2002/21/EG¹

I. PROCEDURE

Op 30 december 2011 heeft de Commissie een kennisgeving ontvangen van de Belgische nationale regelgevende instantie, het *Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie* (BIPT), betreffende de markten voor gespreksafgifte op afzonderlijke openbare telefoonnetwerken, verzorgd op een vaste locatie² in België.

---

¹ Richtlijn 2002/21/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische-communicatienetwerken en -diensten, PB L 108 van 24.4.2002, blz. 33, gewijzigd bij Richtlijn 2009/140/EG (beterregelgevenrichtlijn), PB L 337 van 18.12.2009, blz. 37, en Verordening (EG) nr. 544/2009, PB L 167 van 29.6.2009, blz. 12 (kaderrichtlijn).

² Deze stemmen grotendeels overeen met markt 3 van de Aanbeveling van de Commissie van 17 december 2007 betreffende relevante producten- en dienstenmarkten in de elektronische-communicatiesector die overeenkomstig Richtlijn 2002/21/EG van het Europees Parlement en de Raad inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische-communicatienetwerken en -diensten aan regelgeving ex ante kunnen worden onderworpen, PB L 344 van 28.12.2007, blz. 65-69 (de aanbeveling).

De nationale raadpleging³ werd gehouden van 7 september 2011 tot en met 5 oktober 2011. De uiterste termijn voor de EU-raadpleging is 30 januari 2012.

Een verzoek om inlichtingen werd op 11 januari 2012 aan het BIPT gezonden en het antwoord daarop werd op 16 en 18 januari 2012 ontvangen.

Overeenkomstig artikel 7, lid 3, van de kaderrichtlijn kunnen nationale regelgevende instanties (NRI's), het BEREC en de Commissie aan de betrokken NRI opmerkingen sturen over ontwerpmaatregelen waarvan kennisgeving is gedaan.

II. BESCHRIJVING VAN DE ONTWERPMAATREGELEN

II.1. Achtergrond

De eerste analyse van deze markt werd verricht in 2006⁴ en werd in 2007 aangevuld met een marktanalyse betreffende andere exploitanten⁵. In de twee kennisgevingen samen wees het BIPT 20 ondernemingen aan die op hun relevante markten individueel aanmerkelijke marktmacht bezaten, en legde zij hun verplichtingen inzake toegang, transparantie, non-discriminatie en prijscontrole op. Aan Belgacom werd daarnaast ook de verplichting tot het voeren van gescheiden boekhoudingen opgelegd. Het BIPT heeft voorts nadere toelichting verschaft over de indicatoren inzake kwaliteit van dienstverlening (KPI's)⁶ en de verplichting tot het voeren van gescheiden boekhoudingen van Belgacom⁷.

II.2. De aangemelde ontwerpmaatregel

II.2.1. Marktdefinitie

Het BIPT definieert de relevante markt op een zodanige wijze dat deze markt diensten van gespreksafgifte op een vaste locatie aan geografische nummers, noodnummers en 078-nummers⁸ omvat. Verkeer naar niet-geografische nummers die voor diensten met een toegevoegde waarde worden gebruikt, valt buiten de relevante markt.

Het BIPT definieert een afzonderlijke markt voor elke vaste-netwerkexploitant die diensten van gespreksafgifte aanbiedt over zijn netwerk. De marktdefinitie omvat gespreksafgifte op elk openbaar telefoonnetwerk van de 16 exploitanten die in België

---

³ Overeenkomstig artikel 6 van de kaderrichtlijn.

⁴ Zaak BE/2006/0440; in haar brief van 4 augustus 2006, SG-Greffe (2006) D/204471, heeft de Commissie geen opmerkingen gegeven over de voorgestelde maatregelen.

⁵ Zaak BE/2007/0588; in haar brief van 27 februari 2007, SG-Greffe (2007) D/200952, heeft de Commissie geen opmerkingen gegeven over de voorgestelde maatregelen.

⁶ Zaak BE/2008/0750; in haar brief van 15 februari 2008, SG-Greffe (2008) D/200659, heeft de Commissie geen opmerkingen gegeven over de voorgestelde maatregelen.

⁷ Zaak BE/2010/1033; de voorgestelde maatregelen hadden betrekking op de verplichting tot het voeren van gescheiden boekhoudingen van Belgacom, Belgacom Mobile en Mobistar; in haar brief van 8 februari 2010, SG-Greffe (2010) D/1387, heeft de Commissie geen opmerkingen gegeven over de voorgestelde maatregelen.

⁸ In zijn antwoord op het verzoek om inlichtingen heeft het BIPT uitgelegd dat de 078-nummers nationale nummers zijn en in het verleden werden ingevoerd voor internationale gesprekken. Het voornaamste kenmerk van deze nummers is dat de locatie van de ontvanger niet kan worden vastgesteld. De vorm van interconnectie is identiek aan die voor gespreksafgifte aan geografische nummers.

vaste gespreksafgifte aanbieden, ongeacht de oorsprong van het gesprek en de gebruikte technologie (PSTN en VoB).

Het BIPT definieert de relevante productmarkt zodanig dat er sprake is van gespreksafgifte ongeacht het niveau in het netwerk waar de interconnectie van de exploitanten plaatsvindt. Gespreksafgifte omvat dus de doorgifte vanaf het lokale interconnectiepunt tot aan de locatie van de gebruiker maar kan ook bestaan uit regionale en nationale gespreksafgifte⁹.

Ten slotte definieert het BIPT de relevante markten in overeenstemming met de geografische dekking van het netwerk van elke exploitant.

II.2.2. Vaststelling van aanmerkelijke marktmacht

Het BIPT stelt voor 16 ondernemingen aan te wijzen die individueel aanmerkelijke marktmacht hebben op hun relevante markten¹⁰.

De voornaamste criteria waarop het BIPT zich heeft gebaseerd om tot deze conclusie te komen, zijn de marktaandelen (elke aanbieder heeft een marktaandeel van 100% op zijn eigen netwerk), toetredingsbelemmeringen en een gebrek aan sterke compenserende kopersmacht.

II.2.3. Reguleringsmaatregelen

Het BIPT stelt voor aan alle exploitanten de volgende verplichtingen op te leggen:

- de verplichting toegang te verlenen tot en gebruik te maken van bepaalde netwerkkonderdelen en bijbehorende faciliteiten;
- de verplichting tot transparantie¹¹;
- de verplichting inzake non-discriminatie¹²;
- prijscontrole op basis van kostenoriëntering.

Met betrekking tot Belgacom legt het BIPT de volgende bijkomende verplichtingen op:

- een transparantieplichting waarbij Belgacom 5 jaar op voorhand informatie over toekomstige netwerkontwikkelingen moet verstrekken en een migratieregeling waarbij Belgacom ertoe verplicht wordt sluitingen één jaar op voorhand formeel te melden¹³;
- de verplichting inzake kostentoe rekening.

Het BIPT verklaart dat de BU-LRIC-kostenberekeningsmethodiek die in de aanbeveling betreffende de afgiftetarieven¹⁴ is weergegeven, de geschikte berekeningsmethode is om

---

⁹ Wanneer exploitanten een netwerk van slechts één niveau hebben, wordt aangenomen dat zij lokale gespreksafgifte aanbieden.

¹⁰ Het gaat om 3Stars Net, Alpha Networks, Belgacom, Brutélé, BT Worldwide, COLT Technology Services, Elephant Talk Communications Schweiz, Mobistar Entreprise Services, Mobistar, Numericable, Orange Business Belgium, Schedom, Telenet, Verizon Business, Voxbone en Weepee.

¹¹ Alleen de gevestigde exploitant Belgacom is verplicht een referentieaanbod te publiceren.

¹² Volgens het voorstel geldt de verplichting inzake non-discriminatie voor de kwaliteit zowel intern als extern terwijl voor de prijzen alleen een externe non-discriminatieplichting geldt.

¹³ In zijn antwoord op het verzoek om inlichtingen heeft het BIPT verklaard dat het de looptijd van deze verplichtingen zal verduidelijken in zijn definitieve maatregel.

¹⁴ Aanbeveling van de Commissie van 7 mei 2009 inzake de regelgeving voor afgiftetarieven van vaste

de prijzen voor de betrokken diensten vast te stellen. Het BIPT houdt momenteel een raadpleging over dit model. Gelet op de complexiteit van de regels voor raadplegingen in België kan het Instituut zijn prijzen op basis van het nieuwe systeem pas in de loop van 2013 vaststellen¹⁵.

Tot dan stelt het BIPT voor de afgiftetarieven met betrekking tot Belgacom te handhaven op het huidige niveau van de door Belgacom¹⁶ aangerekende prijzen en de prijsplafonds voor de alternatieve netwerkexploitanten vast te stellen op een identiek, symmetrisch niveau. Daarbij schaft het BIPT de 15%-verhoging af die de alternatieve exploitanten tot op heden mochten aanrekenen voor gespreksafgifte¹⁷. Het BIPT stelt voor aan alle exploitanten de volgende prijsplafonds op te leggen:

<i>Soort gesprek</i>	<i>Set-upkosten (in €cent)¹⁸</i>		<i>Prijs per minuut (in €cent)</i>	
	<i>Piekuur</i>	<i>Daluur</i>	<i>Piekuur</i>	<i>Daluur</i>
Lokale gespreksafgifte	0.314	0.164	0.514	0.270
Gespreksafgifte binnen de toegangszone	0.443	0.232	0.727	0.381
Gespreksafgifte buiten de toegangszone	0.568	0.298	0.932	0.489

Het BIPT merkt op dat deze tarieven zich in de middenmoot bevinden in vergelijking

---

en mobiele telefonie in de EU, PB L 124 van 20.5.2009, blz. 67 (aanbeveling betreffende de afgiftetarieven).

¹⁵ In zijn antwoord op het verzoek om inlichtingen heeft het BIPT opgemerkt dat het in de toekomst de tarieven voor vaste afgifte zal opleggen op basis van een zuivere LRIC- kostenberekeningsmethodiek. Het BIPT heeft vermeld dat de raadpleging over een ontwerpmodel recent van start is gegaan en op 5 maart 2012 zal aflopen. Het BIPT heeft ook meegedeeld dat het met andere Belgische regelgevende instanties moet samenwerken over een aantal onderdelen van het model. Aanvankelijk vermeldde het BIPT niet volgens welk tijdschema het een zuivere LRIC-kostenberekeningsmethode zou opleggen maar het heeft zijn antwoord op het verzoek om inlichtingen aangevuld met de toezegging dat het model in 2013 ten uitvoer wordt gelegd.

¹⁶ In zijn antwoord op het verzoek om inlichtingen heeft het BIPT verduidelijkt dat de huidige tarieven van Belgacom door het Instituut zijn vastgesteld overeenkomstig zijn besluit van 11 augustus 2006 (kennisgeving in gevallen BE/2006/439-441) uitgaande van het top-down FDC-model van Belgacom dat op lopende kosten is gebaseerd (met inbegrip van een toewijzing van gemeenschappelijke kosten voor de gespreksafgifte).

¹⁷ Bij de besluiten van het BIPT van 11 augustus 2006 en 7 maart 2007 was het de alternatieve exploitanten toegestaan gespreksafgiftetarieven toe te passen die 15% hoger lagen dan de overeenstemmende tarieven van Belgacom. De exploitanten 3Stars Net, BT, Colt, Mobistar, Numericable, Telenet, Verizon, KPN Belgium, Tele2, en Voxbone hebben deze verhoogde tarieven toegepast terwijl een aantal andere exploitanten symmetrische tarieven hanteerden.

¹⁸ In zijn antwoord op het verzoek om inlichtingen heeft het BIPT bevestigd dat de set-upkosten deel uitmaken van de gespreksafgiftedienst. Het BIPT vermeldde dat de set-upkosten enerzijds de kosten dekken voor het vrijhouden van de lijn tussen het ogenblik waarop het nummer van de opgebeldde partij wordt gevormd en het ogenblik waarop de opgebeldde partij antwoordt, en anderzijds ook de kosten voor de specifieke schakelapparatuur die nodig is voor het opzetten van een telefoongesprek. Deze worden alleen aangerekend in het geval van geslaagde gesprekken.

met de afgiftetarieven in de EU-landen¹⁹.

III. OPMERKINGEN

Op basis van de huidige kennisgeving en de aanvullende informatie van de Belgische telecomcommunicatieautoriteit heeft de Commissie de volgende opmerkingen²⁰:

Noodzaak om in de definitieve maatregel melding te maken van het tijdschema betreffende het opleggen van gespreksafgiftetarieven op basis van BU-LRIC

Het BIPT stelt voor het huidige niveau van de afgiftetarieven van Belgacom te handhaven totdat een BU-LRIC-kostenmodel is ontwikkeld. De huidige prijzen zijn gebaseerd op een FDC-model, dat gemeenschappelijke kosten in de afgiftetarieven opneemt. In zijn aangemelde maatregelen kondigt het BIPT aan dat het in de toekomst een BU-LRIC-model zal opleggen en op die basis prijzen zal vaststellen. Het BIPT voorzag aanvankelijk echter niet in een tijdschema.

De Commissie beklemtoont dat de vaste gespreksafgiftetarieven volgens de aanbeveling betreffende de afgiftetarieven tegen 31 december 2012 moeten worden vastgesteld op een kostenefficiënte, symmetrische wijze. De Commissie stelt vast dat het BIPT er zich toe heeft verbonden alle mogelijke stappen te ondernemen om de zuivere LRIC-kostenberekening voor vaste afgiftetarieven zo snel mogelijk in te voeren en uiterlijk in het jaar 2013. De Commissie is verheugd dat het BIPT verder heeft toegezegd deze datum van tenuitvoerlegging nader te bepalen in zijn definitieve maatregel.

Indien het BU-LRIC-model dat momenteel door het BIPT is ontwikkeld, niet tijdig tot stand zou komen, moet het BIPT ervoor zorgen dat elke andere methodologie die zou worden gebruikt om in 2013 de afgiftetarieven vast te stellen, in overeenstemming is met de aanbeveling betreffende de afgiftetarieven, dat wil zeggen dat het gebruik van een alternatieve methodologie tarieven tot resultaat moet hebben die niet hoger liggen dan het gemiddelde van de afgiftetarieven zoals vastgesteld door de nationale regelgevende instanties die de aanbevolen kostenmethodiek toepassen²¹. Markspelers mogen in geen geval te maken krijgen met een gebrek aan zekerheid betreffende de hoogte van de vaste afgiftetarieven die vanaf 2013 moeten worden toegepast.

---

¹⁹ Voor de vergelijking van de huidige afgiftetarieven met die van andere landen baseert het BIPT zich op de gegevens van het 15e voortgangsverslag van de Europese Commissie, die de interconnectietarieven van 2009 voor het afgeven van gesprekken op het vaste netwerk van de gevestigde exploitant bevatten. Uit de vergelijking blijkt dat de tarieven van Belgacom lichtjes boven het EU-gemiddelde liggen. Wat bijvoorbeeld het tarief voor gespreksafgifte van lokale gesprekken in het piek uur betreft, toonde dit verslag op 1 oktober 2009 een EU-gemiddelde van 0,52 eurocent terwijl de tarieven in België op 0,62 eurocent lagen. In zijn antwoord op het verzoek om inlichtingen heeft het BIPT vermeld dat het in zijn definitieve maatregel gebruik zal maken van een recentere vergelijking zoals de BEREC snapshot. De BEREC FTR Benchmark snapshot van januari 2011 BoR (11)57 houdt in zijn vergelijking rekening met de set-upkosten en voert een gewogen gemiddelde tussen piek- en daluurtarieven in. Wat lokale gespreksafgifte betreft, blijkt dat Belgacom een gemiddeld tarief voor vaste gespreksafgifte van 0,4717 eurocent/minuut heeft, waardoor de tarieven van Belgacom tot de middenmoot behoren.

²⁰ Overeenkomstig artikel 7, lid 3, van de kaderrichtlijn.

²¹ Zie overweging 20 en punt 12 van de aanbeveling betreffende de afgiftetarieven.

Overeenkomstig artikel 7, lid 7, van de kaderrichtlijn moet de IBPT zoveel mogelijk rekening houden met de opmerkingen van andere NRI's, het BEREC en de Commissie en kan zij de uiteindelijke ontwerpmaatregelen vaststellen en, in voorkomend geval, aan de Commissie meedelen.

Het standpunt van de Commissie over deze kennisgeving loopt niet vooruit op standpunten die zij zou kunnen innemen ten aanzien van andere ontwerpmaatregelen waarvan kennisgeving wordt gedaan.

Overeenkomstig punt 15 van Aanbeveling 2008/850/EG²² zal de Commissie dit document op haar website publiceren. De Commissie beschouwt de daarin vervatte informatie niet als vertrouwelijk. Als u van mening bent dat dit document overeenkomstig de nationale en EU-regels inzake de vertrouwelijkheid van bedrijfsinformatie vertrouwelijke informatie bevat die u voorafgaand aan de publicatie wilt laten schrappen, wordt u verzocht de Commissie²³ hiervan in kennis te stellen binnen drie dagen na ontvangst van deze brief²⁴. U moet hierbij aangeven om welke redenen u daarom vraagt.

Hoogachtend,
Voor de Commissie,
Robert Madelin
Directeur-generaal

---

²² Aanbeveling van de Commissie 2008/850/EG van 15 oktober 2008 betreffende kennisgevingen, termijnen en raadplegingen als bedoeld in artikel 7 van Richtlijn 2002/21/EG van het Europees Parlement en de Raad inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten, PB L 301 van 12.11.2008, blz. 23.

²³ Dit verzoek dient per e-mail te worden gericht aan INFSO-COMP-ARTICLE7@ec.europa.eu of per faxbericht aan +32 2 298 87 82.

²⁴ De Commissie kan het publiek voor het eind van deze periode van drie dagen in kennis stellen van het resultaat van haar beoordeling.